

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer izzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljativne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari. —

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Preki sod v Pragi.

Državna oblast se je uklonila zahtevi Nemcev ter se vrgla v prah pred nemškimi burši, proglasivši včeraj v Pragi preki sod.

Da-li so bile v Pragi razmere take, da ni bilo nobenega drugega pomočka, da se vzpostavi mir in red, je vprašanje, katerega razrešitev ni težka.

Ako bi vlada hotela imeti mir, ako bi hotela, da se poleže razburjenje med masami praškega prebivalstva, bi ji ne bilo treba storiti drugega, kakor prepovedati provokatorični bumel nemških buršev na eni izmed najboljjudnejših in najglavnejših cest praškega mesta.

Da je ta bumel zelenih nemških fantečev prvi in edini vzrok praških nemirov, je jasno vsakomur in menda tudi visoki centralni vladi dunajske.

Ako bi merodajni krogi hoteli imeti mir in red v Pragi, kakor zahtevajo, treba bi jim bilo poseči po najnaravnejšem in najenostavnejšem sredstvu — po odstranitvi vzroka, povoda nemirov.

Državnik, ki se zaveda svojih dolžnosti in svoje odgovornosti, bi si niti trenutka ne pomišljal poseči po tem sredstvu.

No, pri nas v Avstriji takih državnikov nimamo.

Naši državniki nikdar ne mislijo s svojo glavo, marveč se dajo voditi vselej od drugih, od takih elementov, ki jim je dobrobit države deveta briga.

Žalostno, a resnično je, da pri nas v Avstriji ne delajo in ne vodijo politike tisti, ki so v to poklicani, ampak da odločujejo v politiki ne morda zreli možje, temveč nezreli mladinci.

Politični dogodki zadnjih desetletij izpričujejo, da so nemški burši v državi omnipotentni, da tvorijo tako moč, da se pred njo klanja v onemoglosti celo visoka državna oblast. To se je pokazalo v Badenjevih časih, to se je pokazalo tudi letos!

Nemški burši v Pragi so se kapricirali, da morajo imeti na Prikopih svoj bumel, dasi so dobro vedeli, da mora to izzvati v češki javnosti skrajni odpor in mora povzročiti protidemonstracije. In res so izzvali burne demonstracije, ki so dan za dnevom pridobivale resnejši značaj. Da bi preprečila te demonstraci-

je, je vlada ukrenila vse, samo ne tega, kar bi bilo edino umestno.

Ne da bi bila prepovedala bumla, kar bi bilo edino naravno, je poklicala na pomoč vojaštvo in čete orožnikov, da ščitijo provokaterje.

Tekla je kri, na stotine Čehov je bilo vtaknjenih v ječe, a nemško-nacionalni burši so pod varstvom in pod zaščito sabelj in bajonetov še nadalje smeli izzivati češko prebivalstvo Prage.

Ta modrost avstrijskih državnikov, kdo te naj razume?!

Stotina fanatiziranih nemških mladeničev zahteva, da se mu pusti svoboda po Pragi provocirati Čeha, državna oblast se jim ukloni, a ker Čehi ne trpe, da bi se jih na rodnih tleh provociralo in žalilo, se proglasi nad Prago protustavno preki sod.

Ta preki sod so včeraj popoldne ob 4. proglasili s trobentami in bobni v Pragi in krvnik Lang z Dunaja se je že napotil v Prago, da bo na mestu, če bo treba žrtvam nagle sodbje upihnuti luč življenja.

Zbiranje, shajanja na ulicah, pozivanje k temu, zoperstavljanje proti naredbam uradnih organov, vse to so zločini, ki spadajo pred preki sod in ki se tekom 24 ur, kaznujejo s — smrtjo.

Ne vemo, kakšen položaj je sedaj v Pragi, a ni izključeno, da bi preki sod že ne opravljal svoj krvniški posel.

Nad zlato Prago se sedaj zagrnjajo črni oblaki, v katerih grohotajo mrtvaki gavrani. Bratski češki narod je zadelo gorje, telo njegovo krvavi iz težkih ran.

Tudi nad slovenskim narodom se vedno visi gorje, zato tem živjeje čuti bol, nesrečo svojega brata.

V verige prekega sode vklepena, okovana zlata slovanska Praga naj ve, da se ž njo v urah največjih bridkosti čuti solidarnega celokupni narod slovenski, ki se krepko nadeja, da bo iz žrtve, položen na oltar domovine, vznikla in zasinila nova doba, ko bodo tudi Slovani v Avstriji prišli do svojih pravic in ko bo enkrat za vselej strta tista sila, ki tišči ob tla živelj slovanski! Za to sursum corda!

Nagla sodba v Pragi.

Dunaj, 2. decembra. Razglasitev nagle sodbje nad Prago je presenetila vse politične kroge. Češki poslanci so izjavili, da v takih razmerah sploh ni več misliti na zborova-

nje državnega zbora. Nemški poslanci kažejo neprikrito zadovoljstvo. Minister dr. Začek najbrže odstopi.

Za jutrišnjo sejo državnega zbora se je bati viharjev, kakršnih še ni bilo v dunajskem parlamentu. Zasedanje državnega zbora se odgodi še ta teden, a odgoditvi bo sledilo kmalu zaključenje. Na parlamentarno rešitev proračunskega provizorija sploh ni več misliti.

Praga, 2. decembra. Nagla sodba se je razglasila istočasno po celotnem mestu. Hišna vrata in gostilne morajo biti zaprte že ob 8. uri zvečer. Pri kazenskem sodišču se je takoj sestavil senat za naglo sodbjo. Zvečer je bil po vsem mestu mir ter so bile tudi ulice popolnoma prazne.

Dunaj, 2. decembra. V parlamentarnih krogih so prepričani, da je s proglasitvijo nagle sodbje pokopana misel na koalicio. Pa tudi zedinjene nemških strank je postalo zelo dvomljivo.

Berolin, 2. decembra. Zastopniki 38 nemških dijaških korporacij so se odpeljali v Prago — na pomoč nemškim buršem. Zaman je rektor še na kolodvoru rottil dijake, naj se ne vozijo na vulkanična praška tla.

Čemu potrebuje Italija trozvezo?

Rim, 2. decembra. V parlamentu je razpravljaj posl. Vali o trozvezi. Naševal je škodo, ki jo imajo Italijani od trozveze, vendar je dolžnost Italije, da ostane v trozvezi, dokler se dotična pogodba ne razveljavi. Potem se bo trozveza sklepala pod popolnoma drugačnimi pogoji. Med tem časom pa si mora Italija svoje meje in svojo armado tako ojačiti, da bo mogla čimprej sama odločevati o svoji usodi.

Dogodki na Balkanu.

Mobilizacija.

Dunaj, 2. decembra. Glede vesti o mobilizaciji enega dela avstro-ogrskih armade je izvedel »N. W. Tagblatt« od merodajne vojaške strani sledeče: Prihodnje dni bo opazovati mnogobrojne vojaške transporte po železnih, ladjah itd. Prevažali se bodo namreč nadomestni rezervisti k 15. voju v Bosno. Vojna uprava pa ima tudi pooblastilo, da sme razum nadomestnih rezervistov, poklicati v aktivno službo tudi I. letnik rezervce. Za sedaj se pridržuje v službi le nadomestni rezervisti naj-

mlajšega letnika, ki so ravnokar dovršili študentsko vežbanje ter bi sicer morali biti odpušteni. Nadalje bodo te dni vozili v Bosno novince tistih polkov, ki imajo svoje oddelke v Bosni in Hercegovini. Novinci se namreč vsako leto najprej izvežbajo doma pri dopolnilnem oddelku. Rezervist pa ni dosedaj noben poklican v aktivno službo. O delni mobilizaciji pa je mogoče govoriti šele tedaj, ako začno klicati rezerviste v aktivno službo.

Zarota srbskih dijakov.

Budimpešta, 2. decembra. Madžarski časopisi prinašajo neverjetno vest, da se je med srbskimi dijakmi v Belgradu sklenila dalekosežna zarota proti Ogrski. Dijaki so namreč prevzeli obveznost, da razstrelje vse mostove na južnem Ogrskem. Na zarotniške sestanke se je vtihotapil ogrski policijski komisar, ki je rodod Srb. In tako je vlada zvedela za vse načrte zarotnikov ter zastražila mostove.

Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Turčijo.

Carigrad, 2. decembra. Oficijski krogi upajo, da se v nekaterih dneh začne direktna pogajanja med Avstro-Ogrsko in Turčijo. Veliki vezir je sporočil časopisom, da so razmere med Avstro-Ogrsko in Turčijo normalne.

Oboroževanje v Srbiji.

Belgrad, 2. decembra. Srbska vlada je odposlala na Rusko vojaško komisijo, ki je nakupila za nove brzostrelne topove 2000 konj. Konji bi se bili morali poslati v Srbijo preko Rumunske, a rumunska vlada je prevoz prepovedala. Ako bo tudi bolgarska vlada prepovedala prevoz, prispejo konji v Srbijo skozi Turčijo.

Angleško časopisje o Balkanu.

London, 2. decembra. Vplivni časopisi poročajo, da se je zadnje čase položaj na Balkanu zelo ublažil, in sicer na osebno intervencijo cesarja Franca Jožefa, ki je napravil konec bojevitosti politiki prestolonaslednika s kategorično izjavo, da noče, da bi se njegovo jubilejno leto motilo z vojno. Ministru baronu Aehrenthalu je baje cesar očital, da mu ni povedal popoldne resnice o tem, kako je vplivala aneksija Bosne in Hercegovine na Evropo. Ministru je cesar dal jasno razumeti, da se mora za vsako ceno ohraniti mir. Posledica temu cesarjevemu nastopu

je bila, da je avstro-ogrski poslanik prof. Pallavicini ostal na svojem mestu.

Za spremembo ustave na Nemškem.

Berolin, 2. decembra. V državnem zboru so predlagali svobodomislelci, socijalni demokratje in Poljaki spremembo državne ustave glede odgovornosti ministrov in sicer se naj ta odgovornost raztegne tudi na cesarjeva dejanja, namreč na njegove govore, pisma itd.

Jubilejne slavnosti mesta Ljubljane.

K slavnostni seji so prišli občinski svetniki v praznični obleki polnoštevilno. Sejo je otvoril župan Ivan Hribar s sledečim govorom: Slavni občinski svet!

Redek jubilej praznuje danes Njegovo Veličanstvo cesar Fran Josip I.; jubilej, kakršnemu skoro ni primere v zgodovini vladarjev. Zdrav in čil praznuje šestdesetletnico, odkar je v Svoje roke vzel vladarsko žezlo. Z njim vred praznuje ta jubilej ves izomikani svet: vsled redkih Svojih vrtil, vsled dobrotljivega Svojega srca, vsled silnih darcev usode, katere je herojsko prenesel in zlasti vsled Svojega strogo ustavnega vladanja, uživa namreč vsesplošno spoštovanje in občudovanje.

Zlasti pa narodi te državne polovice praznujejo danes vladarski jubilej Svojega cesarja s čutili hvalečnosti in udanosti. Saj se imajo Njegovemu plemenitemu sreč, Njegovim modri previdnosti, Njegovim trdni volji zahvaliti za vse ogromne pridobitve, katerih so deležni postali od leta 1848. sem.

Gospoda moja! Z neko pijeteto spominjamo se leta 1848. Narodna pomlad se je takrat pričela. Res, da se je zgodilo, kakor se to čisto dogaja tudi v prirodi, da je nepričakovan mraz zamoril nežne, ob žarkih toplega pomladnega solca vzklike cvetke, svobode in enakopravnosti; a sveža, topla sapica je potegnila, mraz je izginil in vnovič je oživila priroda, sedaj lepša in bujnejša ko poprej. Sreča pa je bila, da je našla vsega vrtnarja, ki jo je negoval in jo varoval raznih uj. Ta vrtnar je bil cesar Fran Josip I., in ker nam

ji družbi in z začudenjem zapazil, da imajo tudi drugi enake misli, a jih ne skrivajo, marveč poskušajo dobiti na ta vprašanja jasnega odgovora.

Komisar pl. Petteg je bil tisti mož v tej družbi, ki je zastopal stališče, da je Brnot zmagal samo vsled agitacije in s pomočjo denarja. Odrkal je volilec sploh vsako pamet. Držal se je pri tem nazorov, ki se jih navadno drže tudi vlade in smatral ljudstvo za brezumno in brezznačajno tolpo.

»Kdor zna vzbuditi v ljudstvu instinkte mase, tisti je ima na svoji strani.« je pokašljaje zatrjeval komisar Petteg. »Instinkti mase so kanibalški, zato se jih more vzbuditi samo z denarjem in z agitacijo. Kaj je ljudem za Brnot? Nič jim ni in nič jim ne more biti. A vendar jih je spravil pokonci, da so šli zanj v ogenj.«

Marko je dolgo časa molče poslušal komisarja. Zadnje besede Pettegove so ga bliskoma spravile na novo misel.

»Prav ste rekli, gospod komisar! Kaj more biti ljudstvu na dr. Brnotu. Nič, prav nič. Namreč na njegovi osebi. Navdušili so se zanj, ker nosijo v srečo silno neutešno hrepenenje po sreči in ker vidijo v njem tisto energijo, ki jih zna tej sreči približati. Agitacija, pijaca, denar — to je gotovo podžgalo in razvnelo strasti, a gonilna moč v tem volilnem boju je bilo vendar prastaro hrepenenje po sreči in

LISTEK.

List iz zlate knjige Ljubljanskega ženstva.

Posvetil Juri Jager za leto 1908.

Priznani naš pesnik, ljubljani naš slavček Juri Jager nam piše sledeče: »V velikih časih živimo, prepod slovenskega naroda je pred durmi, čaka samo, da mu jih odpremo na stečaj. Ni čuda, če je naše ljudstvo kakor elektrizovano, če opazamo na vseh koncih živahno gibanje, če skušajo vsi sloji in vsi spoli naroda vsak po svoji moči sodelovati pri probudnem delu in si pridobiti nevenljivih zaslug za boljšo bodočnost naše očetnjave. In da nočejo zaostati v tem plemenitem tekmovanju v prosep domovine ljubljanske dame, temu se čuditi, bi bilo že kar žaljivo. Saj vidimo pri vseh narodih v kritičnih časih, v odločilnih trenutkih ravno narodne dame na svojem mestu: baš kadar že obnemore divja energija moškega, se vzpne z vso lastno ji prožnostjo pridržana sila nežne duše in bodri utrjuje čete za nadaljne borbe. Taka narodna dama je bila n. pr. devica orleanska, taka narodna... pa kdo bi jih naštel, nje in pesnike, ki so ovekovečili njih že tako večno ime! — Naravnost žr-

javico bi sipal slovenski pesnik na svojo glavo, če ne bi plel lavorik zaslužnim glavam ljubljanskih dam v teh časih. Zato sem sklenil (in upam, da bodo moji kolegi v Apolonu posnemati moj dobri zgled), obelodaniti list iz zlate knjige slovenskega ženstva, da se ne pozabi trudoljubivo in požrtvovalno delovanje onih, ki se odreko vsemu, tudi najpotrebnejšemu, ki stoje, rekel bi, in rečem tudi, kakor en mož, kadar braniti je časti in pravde naroda in jezika svojega. Pa še drugi, bolj praktičen razlog imam, da obelodanim te lavorike. Vem iz lastne izkušnje, v kaki zadregi so včasih moški, nevarjeni ježe, in zlasti še ježe na Parnas, kadar jih naprosi kaka dražestnica — kdo bi se ji ustavljal! — za par vrstic v album; zategadelj sem se namenil priskočiti siromakom, ki so zabredli v kakorkoli že — večinoma pač po lastni neprevidezosti — v tak neroden položaj, in jim ponuditi par skromnih verzov. (Skromen je pač le gospod Juri Jager! Op. ured.), da si z njimi pomagajo po priliki in potrebi. Preverjen sem tudi, da kak dober nauk, navodilo zlasti mladim ljudem za vedenje proti damam, nikakor ne more pasti na nerodovitna tla. Itd.»

Tako gospod Juri Jager. Uredništvo si je v svesti, da bodo blagohotni čitatelji in njemu (to je: gospodu Jurju Jageru) in njemu (to je: uredništvu) samemu hvaležni za objavo teh milozvočnih strun izpod mi-

loglasnega peresa našega milopojnega slavčka.

Motto:

Ves svet se suka okrog klobuka.

Zagovor poetov.

Juri Jager, Juri Jager, Kam pa hodiš na lov! Rad bi streljal divje race, goske nosiš domov.

Kaj si hočeš: slabi časi! Rajši v okljah, kot bos! Če ni druge perotnine, pa izprožiš na gos...

V album.

Saj spoštoval bi narodno damo, če le n a g l a v i imela bi slamo!

Glavó z veseljem domu na oltar, samo klobuka — tega pa nikdar!

Tudi v album — če kaže.

Nič me ni strah več za naše znanstvo. ki ga rodilo bo tako-le damstvo.*

Nauk.

Čuj, mladenič in mož, moj zlati uk: predno pozdraviš gospo, poglej nje klobuk!

Geslo.

Po njih klobukih jih bomo spoznali, po njih klobukih jim čast dajali.

* Primeri peto kitico Prešernove zdravice!

Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.

(Dalje.)

Cinične in brezobrazne besede, ki jih je bil izrekel dr. Brnot, so Marka Košana resnično razburile. Bil je priča vseh volilnih dogodkov in vseh pojavov ljudske duše, zasledoval je volilno gibanje mnogo tednov in veselil se je tega, kar je videl, dasi mu je bil dr. Brnot vseskozi nesimpatičen in je vedel, da so volilec prevarani, če ga izvolijo. Markova radost je izvirala iz spoznanja, da se v tem strastnem in grdem volilnem boju vendar pojavlja nekaj, kar je trajno in v čemer se zreali ljudska duša.

»Zakaj so se ljudje tako zavzemali za dr. Brnota, zakaj so šli s tako strastjo zanj v boj?« Tako se je vpraševal Marko, ko je s počasnimi koraki, držeč roke v žepu, obkroževal tisti prostor malega trga, kjer so se ljudje pri pijači razveseljevali. »Kaj je ljudi tako razvnelo, da zdaj kar divjajo in popivajo brezumno? Ali je res to provzročila sama agitacija, ali je to res samo vpliv duhovskega prigovarjanja in onih osem tisoč kron, ki jih je Brnot žrtvoval za svojo kandidaturo?«

Marko je dolgo razmišljal o teh vprašanjih, a si ni vedel dati dolednega odgovora. Vrnil se je k svo-

ga je dalo leto 1848., vzroka imamo dovolj, s tem večjo pijeteto spominjati se tega leta.

Težke prilike so bile, ko je Fran Josip I. danes pred šestdesetimi leti zasedel prestol Svojih dedov. Avstrija je bila vsled absolutistične vladavine zastopala in vsled notranjih kriz oslabiljena; v enem delu države pa je ustajala dvigala rusko svojo glavo. Mladji vladar ni torej našel zavidanja vrednih razmer. Videč nevarnosti in neprimernosti vseh, lotil se je vladanja trdnost zanašajoč se na srečno zvezdo, ki je do tedaj še vedno spremljala Avstrijo in pa na tradicionalno udanost večine svojih narodov. In ta vera ni ga prevarala, — Slovansko pomočjo posrečilo se je zaustaviti ustajajočo rusko svojo glavo. Mladji vladar ni torej našel zavidanja vrednih razmer. Videč nevarnosti in neprimernosti vseh, lotil se je vladanja trdnost zanašajoč se na srečno zvezdo, ki je do tedaj še vedno spremljala Avstrijo in pa na tradicionalno udanost večine svojih narodov. In ta vera ni ga prevarala, — Slovansko pomočjo posrečilo se je zaustaviti ustajajočo rusko svojo glavo.

Žal, da je sovražnikom svobode, slikajočim jo za mater revolucije, posrečilo se za nekaj časa v nove suženjske okove vreči narode te države. A to je bil le incident. Topovi, ki so odmevali po ravnini Gornje Italije, so pregnali oblake in skoz nje je vnovič posijalo narodom avstrijskim vseživljajoče solnce svobode, ki, ako Bog da, nikdar več ne zaide.

Mladji vladar dal jim je namreč ustavo, katere petdesetletnici se bližamo. In nad to ustavo, s katero je del svojih pravic odstopil svojim narodom, je čuval viteški vladar, dobro zavedajoč se svetosti dane besede, tako skrbno, da je dobil pridevek: najustavnejšega vladarja.

In tako je nastala nova doba, katere svedoci smo, gospoda moja, tudi mi. Ta doba more se imenovati: doba splošnega napredka; doba množčnega se blagostanja; doba socialnih reform.

Naš kmet, ki osvoboja svojo zahvaljuje plemeniti odločbi svojega vladarja, živi danes življenje, o kakršnem se kmetovalcem dobe pred 1848. letom niti sanjati ni moglo; trgovina, obrt, industrija, procvetele so vsled zakonodajnih pospešil in podpor, katere jim je naklanjalo ljudsko zastopstvo. Splošno blagostanje — o čemer nam priča nenavadni razvoj denarnih zavodov — pa je nastopilo vsled mirnega razvoja zadnjih tridesetih let.

Ta doba trajnega miru v zvezi s povzdigo splošnega blagostanja, pa je vplivala tudi na povzdigo umstvene sile narodov, na razvoj lepega slovstva in umetnosti, kar vse je v vladarju, čigar dovtornost za vse plemenito in lepo je splošno znano, našlo najkrepkejšo zaslonbo.

Mi, gospoda moja! kot zastopniki večjega samoupravnega mesta o tej priliki zlasti ne smemo prezreti, kako kolosalno so se za vladanja cesarja Frana Josipa I. razvila mesta, kako so se modernizovala, kako množčevile so se zdravstvene in humanitarne naprave, ki so v njih nastale. In med zadnjimi ni, gospoda moja! naši skrbni izročena bela Ljubljana, na katere razvoj je v precejšnji meri vplivala državna pomoč, ki smo jo po potresu leta 1895. vsled volje cesarskega jubilarja postali deležni.

Naravnost ogromen je napredek na polju socialne zakonodaje. Sem spada že deloma razvoj zadrugištva. Nadaljnji koraki na tej poti so bili: okrajne bolnišnice blaginje, potem zavarovanje zoper nezgode in starostno zavarovanje privatnih

trdnost zaupanje, da je Brnot pravi mož, pripomoči ljudstvu do take sreče.

»Ali — lepo vas prosim — ti ljudje so vendar popolnoma neinteligentni,« je v vnuem ugovarjal Peteg. »Močan glas, drzno čelo in mnogo obljub, pa pijavce in denarja in vaši so.«

»Ne, ne,« je menil Marko. »Napačno sodite te ljudi. Intelligenti niso in o javnih stvarih razumejo malo — to je resnica. Toda vsak izmed njih čuti, da je sam zase slab, da si sam ne more pomoči in zato dobi tako lahko zaupanje do človeka, v katerem vidi energijo in moč. Od tod izvira tudi veliki vpliv duhovnikov. Ta masa tudi želi in hrepeni po ljubezni. Če jim kdo pokaže, da jih ima rad, da jim hoče nesebično pomagati, se ga strastno oklenejo, samo zaupati mu morajo, da je zmogel izpolniti svoje obljube.«

»In zdaj so pijani, ne ker imajo pijačo zastoj, marveč ker se zavedajo, da jih Brnot ljubi in da je on tista energija, ki jim uteši pravadno hrepenenje po sreči?« je pikro vprašal Peteg.

»Da, prav zato,« mu je mirno odgovoril Košan. »Pili bi tudi, če bi morali sami plačati. In jaz jih nič ne obsojam, da so danes pijani, ker v takih trenetkih velikega veselja in isinitnega navdušenja, ne pozna človek meje, najmanj pri pijači.«

»Tolstoj pravi...« se je oglašil topolski lekarnar, a nadaljevali ni mogel, ker je vsa družba protestirala, da bi poslušala že neštetokrat premleta modrovanja sicer ljubeznivega in povsod priljubljenega lekarnarja.

uradnikov. Spomenik aerae perennius pa si postavi vladavina cesarja Frana Josipa I. z uvedbo vsesplošne starostne preskrbe za delavstvo, malo obrtništvo in malo posest.

Slavni občinski svet! Ako vse to premislimo, tedaj pač vidimo, koliko vzroka imajo narodi avstrijski, da se današnji dan kar najhvaležnejše in s čutili iskrene udanosti spominjajo Svojega vladarja.

Je pa še tudi drug razlog. Fran Josip I. je dal z ustavo Svojim narodom tudi zagotovilo popolne ravnopravnosti. Res je sicer, da Njega državni niso vedno lojalno upoštevali, plemeniti Njegove volje in da imajo zato nekateri narodi te države in med temi je tudi naš mili slovenski rod — še prav daleč do popolne enakopravnosti. Toda to naj nas ne moti. Ustava, ki nosi podpis Njegovega Velikanstva Frana Josipa I., nam je magna carta. Na njej se zakladajo naše pravice, katere vkljub vsem mahinacijam k istemu polnopravnemu življenju poklicanih inorodcev z ene in v tradicijah nemškega sistema odgojene birokracije z druge strani, doseči moramo in dosegli bomo.

Zato pa Vas, gospoda moja! pozivljam, da današnjemu cesarskemu jubilarju, podpiratelju vsega plemenitega, zaščitniku narodov, knezu miru, Njegovemu Velikanstvu Franu Josipu I. z mano vred zakličete: Slava! Slava! Slava!

Koncem svojega govora je naprosil podžupana dr. viteza Bleiweisa, občinske svetnike Mayerja, Lenčeta in pl. Trnkoc, da se mu pridružijo k deputaciji, ki naj gre potom deželnega predsedništva izraziti udanost občinskega sveta. — Takoj po slavnostni seji so se peljali občinski svetniki k odkritju cesarjevega spomenika. Tik pred spomenikom je govoril župan Ivan Hribar napram deželnemu predsedniku baronu Schwarzu in zbranim korporacijam nekako tako-le:

Grozna žalost in skrajni obup polotila sta se prebivalstva ljubljanskega, ko je o velikonočnih praznikih leta 1895. potres do polovice porušil mesto. Izselili so se ljudje iz svojih stanovanj in niso se upali vračati vanje, ker je odstraševala negotovost, pojavljajoča se v neprestanem zibanju tal pod nogami. Marsikdo je s strahom gledal v bodočnost, zlasti, ko se je oziral po razpoklinah v zidovju, ki so pretile zdaj in zdaj razširile se, vsled česar bi se na kup sedlo celo poslopje. Res veliko je bilo sočutje, ki ga je takrat našla Ljubljana, skoro bi rekel po vsem izomikanem svetu in izredna je bila radodarnost, ki se je o tej priliki pokazala; vendar bi to ne bilo zadostovalo, da se Ljubljancem vrne zopet prejšnji pogum in prejšnja samozavest.

Tu pride s cesarskega Dunaja nenadna vest, da je Njegovo Velikanstvo cesar Fran Josip I. se odločil prihiti v Ljubljano, da se na lastne oči prepriča o poškodbah, ki jih je napravil potres ter da prinese tolažbe obupajočim. Dne 9. maja 1895 je bilo, ko smo sprejemali svojega cesarja, ne s sijajem in s svečanostmi, kakor smo ga sprejemali, ko je bil leta 1883. med nami, temveč z nemo žalostjo in tihim spoštovanjem na licih, iz katerih je pa vendar odseval čut hvalečnosti in vdanosti, s kakršno se je vedno ponašalo prebivalstvo bele Ljubljane do prejšnje vladajoče rodovine. In izreklo je takrat Njegovo Velikanstvo pomenljive besede, ki so našle odmev v srcih vseh Ljubljancov: »Ljubljani se mora pomagati!« — To so bile one besede, ki so dvignile zopet pogum in pozitivno prebivalstvo ljubljansko, da se je pridnih rok in z upanjem v boljše bodočnost lotevalo dela ter začelo z nova zidati podrti poslopja.

Občinski svet ljubljanski pa je opir na te zgodovinsko znamenite besede iz ust Njegovega Velikanstva storil sklepe, katerih izvedba je Ljubljani dala novo prijaznejše in lepše lice.

Omogočeno je tako občinskemu svetu bilo le vsled izdatne podpore države in zato je v znamenje hvalečnosti sklenil, naj se postavi v Ljubljani spomenik, ki naj pozni rodovom priča o plemenitem srečnem skrbnem vladarju, ki si ni dal vzeti, da ne bi prihiti! med nas v dobi, ko se je zaradi negotovosti, združene z nepreračunljivimi naravnimi pojavi, vse izogubalo našega mesta.

Ko je kasneje leta 1898. praznovala naša država 50letnico slavnega vladanja cesarjevega, tedaj je mnogo slovenskih občin, da omogočijo Ljubljani kar najbolje izvršiti postavljeno si nalogo in v dokaz nemahljive udanosti in zvestobe do dobrotljivega vladarja, sklenilo pripisovati k napravi tega spomenika. In prihajali so darovi v večjih in manjših vsotah, kakor je položaj dotične občine omogočeval, iz dežele Kranjske, potem iz Štajerske, Koroke in Primorske.

Ko je občinski svet videl, da mu je vzpričo vsote, ki je za postavljanje spomenika bila na razpolago, mogoče misliti na oddajo dela, razpisal je natečaj, držeč se načela, da naj imajo samo umetniki slovenske narodnosti pravico udeležiti se ga, da tako slovenski uminslovenska dlan ustvari umotvor, ki naj izraža čutila slovenskih src.

Spomenik stoji sedaj pred nami. Relief, ki ga je izdelal umetnik na zadnji strani spomenika, izraža v pretresujoči koncepciji grozoto usode polnih velikonočnih dni, ko je drugje posvetupraznovalo se vstajenje; v Ljubljani pa je vladalo splošno razdejajanje. Na kamnu vrhu reliefa pa glej milo lice vladarjevo, kateri je prinesel tolažbe in pomoči; in ob vznjožni genij, črtajoč velike čine, ki se drug za drugim vrste v življenju tega vladarja.

Ta spomenik, ki bode krasil Ljubljano, bode torej, kakor sem dejal, dokazilo hvalečnosti in udanosti slovenskega naroda. On bode pa tudi vidni dokaz onih nežnih vezi, ki vežejo v otroški ljubezni udani in popolno izpolnitev svojih pravic pričakujoči narod z viteškim vladarjem, ki mu je te pravice žajamčil.

Srečni moramo biti, da odkrijemo spomenik današnji dan, ko z narodi Avstrije vred ves omikani svet praznuje eno najredkejših slavnosti v svetovni zgodovini — slavnost 60letnice vladarskega jubileja. Razne poklonstvene deputacije so prihajale pred milo lice cesarja; mi pa ne moremo v daljni Dunaj, zato smo se zbrali tukaj, da se poklonimo liku cesarjevemu, za katerega danes gore vsa čustva naša.

Blagovolite torej, preblagorodni gospod deželni predsednik, zaukazati, da padejo zastori, ki nam doslej branijo gledati lik.

Deželni predsednik baron Bož. Schwarz je odgovoril v sledečem smislu: Ljubljanski občinski svet je sklenil v časih tuge in žalosti ovekovečiti spomin na dobrote in dobrosrčnost vladarja s spomenikom. Takrat so sklenile občine v bratovski edinosti, brez razlike političnega nazoranja, tekmovali v pomoč bedni Ljubljani. Nato je govoril nekaj stavkov nemško. Slovensko je nadaljeval: Spomenik v tem smislu pomeni jubilejni dar, ker vladarjevega sreča ne more nič bolj ganiti, kakor to, ako vidi svoje narode srečne in zadovoljne. Nato je zaklical: »Padi zavesa in odkrij obličje našega preljubljenega vladarja!« Godba »Slovenske filharmonije« je zaigrala cesarsko pesem. Župan je pozval občinstvo h klicu: Bog živi in ohrani našega preljubljenega vladarja! »Živio« in »Slava« klici.

Ob polu 2. uri je bil v hotelu »Union« slavnostni banket, ki ga je priredil ljubljanski župan z dežele povabljenim županom. — Zastopane so bile tudi nekatere občine izven Kranjske. — Vrsto napitnic je otvoril župan Hribar. V svojem govoru je naglašal, da se je spomenik odkril s pomočjo slovenskih občin vseh dežel. S tem spomenikom se je vsled tega dokumentiral ne le ljubezen do vladarja, temveč tudi solidarnost slovenskih občin vseh slovenskih pokrajin z glavnim mestom, s središčem Slovenije. Napil je solidarnosti vseh slovenskih županov, naj bi se ta solidarnost pokazala pri obrambi najsvetejšega, za pravice slovenske besede. Tako se ravnamo po intencijah presvitega vladarja, ki želi enakopravnost vsem narodom. Naj nam birokratizem skuša škripati naše pravice, ne odnehamo, ker končno moramo zmagati. — Drugo napitnico je posvetil župan ljubljanskemu podžupanu dr. vitezu Bleiweisu, sinu »očeta slovenskega naroda«, ki je že nad 32 let slovenski zastopnik v občinskem svetu. Govornik je naglašal, da je slavjenec prvak pri prenosu občinskega zastopa, ki je bil vedno neustrašen sin in bojevnik za pravice slovenskega naroda. — Podžupan dr. vitez Bleiweis se je zahvalil ter napil najdelavnejšemu vseh županov Ivanu Hribarju. — V imenu županov z dežele je prvi govoril podžupan iz Vidma pri Dobropoljah g. Prelesnik, ki je napil ljubljanskemu županu in solidarnosti slovenskih županov. — Za njim je govoril župan iz Zgor. Tuhinja gosp. Hribar, ki je izjavljal, da so župani z dežele prišli danes prvič v Ljubljano, da počaste cesarjev jubilej, a obenem pozdravit skupnega slovenskega župana, župana slovenske prestolnice, da se župani spoznajo ter združijo. Govornik je napil ljubljanskemu županu in vzajemnosti slovenskih županov. — Za vzajemnost slovenskih županov so še govorili zastopniki občine Trzin, Črnuče itd.

Ko so se gostje iz oddaljenih krajev poslovlili, je ostal še zbran ožji krog okoli ljubljanskega župana. Vrstile so se navdušene napitnice, ki so vse izvenele v željo, daj bi prešinjala vse slovenske občine vzajemna zavest za skupno obrambo narodovih pravic.

Dasi je bil v veliki dvorani spodaj istočasno velik banket, vendar je bil pri postrežbi najvzornejši red.

Naša bodočnost.

IX.

Znani psihijater prof. Forel je evangeljske besede »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« v smislu moderne socialne etike raztolmačil tako, da se zdaj glase: »Ljubi človeštvo bolj kakor samega sebe« in »Išči svojo srečo v sreči bodočega rodu«.

V smislu tega nauka socialne etike naše dobe je važna dolžnost vsakega posamičnega človeka in — z ozirom na posebne razmere slovenskega naroda — zlasti vsakega Slovenca, skrbeti za to, da bo imel samo zdrave in krepke otroke. Tako se bo pomnožilo število zdravih in jedrnatih ljudi in skrčilo število slabotnih in bolnih.

V to svrhu mora vsak posamičnik vse opustiti, kar bi utegnilo biti na telesno ali dušno škodo bodočemu rodu. Človek bi mislil, da ljudem že zdrava pamet veleva ravnati se po tem spoznanju. Kaj še! Dan na dan greši na tisoče in tisoče ljudi proti temu temeljnemu predpisu. In kaj so vsi drugi »grehi« proti temu najglavnejemu grehu? Prave otročarije!

Zibelka zdravega rodu so zdravni zakoni. Dandanes, v dobi emancipacije, pišejo ljudje vsega vruga o zakonu, o pravih žene, o svobodni ljubezni in takih rečeh, samo o pogojih zdravih zakonov, iz katerega bi izhajali zdravi otroci, se skoro nič ne čuje.

Krafft-Ebing je v nekem svojem spisu posvetil zdravim zakonom posebno poglavje. Smisel njegovih obširnih izjavljanj je naslednji: Prva obveznost, ki jo ima človek proti naravi, ki jo ima po zakonih uravnosti in po dolžnosti napram svojemu nadu je, da se oženi oziroma omoži samo z bitjem, ki je dobro v antropološkem smislu te besede. Žal, da se proti temu predpisu bijologije in medicinske etike neštetokrat greši, iz nevednosti, iz lahkomišelnosti, iz brezvestnosti, iz lakomnosti in iz gole strasti. Če naj bo zakon srečen in naj izidejo iz njega zdravi otroci, morata biti oba zakonska zdrava, telesno in duševno. Greh proti tem načelom ima strašne posledice za otroke in za starše. Izraz »blagorodje« je v medicinskem smislu globokomnega pomena. Komur je mar lastna sreča in lastno zdravje, naj se nikdar ne poroči s človekom, v čigar rodbini se je na primer pojavila jetika ali alkoholizem ali samomor. Iz zakona, v katerem je en član bolan, ne morejo iziti zdravi otroci.

V mnogih krajih, v resnično kulturnih državah, kjer imajo ljudje še za kaj drugega smisel kakor za ostarijsko politiko in pijančevanje, se občine in različna društva močno zavemajo za to, kar priporoča Krafft-Ebing. Zlasti v skandinavskih deželah delajo na vso moč na to, da vsaj jetični ljudje ne stopajo v zakon.

Gotovo je važna pridobitev, da se je odpravila oblastvena samovoljnost, s katero se je svoj čas dajalo in odrekalo dovoljenje za zakon. Takrat se je hotelo na ta način omejevati zakone med revnimi ljudmi. To je bilo skrajno egoistično in obenem bedasto. Moži in ženi naj se vsak, kdor hoče, samo da je zdrav. Ne to, če je kdo imovit ali reven, marveč če je zdrav ali ni zdrav, to bi moralo biti odločilno. Kaj ima človeštvo od bolnih otrok bogatih staršev? Ničesar. Za nobeno rabo niso in vsemu svetu v nadlogo. Zdravi otroci revnih staršev so za človeštvo in za slovenstvo tisočkrat več vredni.

Zglašali se bodo sicer nekatere, če rečemo, da nismo nič preveč navdušeni za popolno svobodo sklepati zakone, a vzlic temu bode povedano brez ovinkov: Če bi država določila, da se smejo ženiti in močiti samo zdravi ljudje, bi storila velepomembno delo.

Protidemostracije pred sodiščem.

Jože Jarm, hlapec v mestni klavnici, Franc Brglez in Janez Snoj, tesarja, so bili obtoženi, da so dne 26. septembra ob polu 8. zjutraj razžalili dva prostaka 27. pešpolka, Mandla in Reisnerja, ko sta prišla v mestno klavnico kupovat žolč, katerega niso hoteli dati, pač pa ju je nekdo ozmerjal s »Schweinhund von Siebenundzwanziger«. Neki mesar je vzdignil nož proti njima, drugi pa kladivo.

Jože Jarm in je izpovedal, da je v družbi s Francetom Brglezom in Janezem Snojem nesel neko korito iz klavnice, ko sta prišla ona dva vojaka. Kakor je njegova dolžnost, je stopil k vojakoma in ju vprašal, kaj hočeta. Ker ne zna niti besedice nem-

ški, gotovo ni zaklical vojakoma one psovke.

Dr. Ažman: Ali znate kako besedo nemško?

Vsi trije obtoženci: Nobene!

Kot priča izpove prostak Friedrich Mandel: Prišla sva z Reisnerjem po žolč. Pred vrati klavnice nama je Jarm zaklical »preklet zibundevaciger, Schwein« ter izpljunil proti nama. Drugih dveh obtožencev ni bilo zraven, videl pa je nesti dva moža korito.

Stotnik Schoebinger: Prejste pa rekli, da ne veste nič o njima, ostanite torej pri svoji izpovedbi.

Priča potrdi še enkrat, da mu je Jarm zaklical ono psovko.

Kot priča zaslišani prostak Josef Reisner je izpovedal enako, kakor prva priča in še pristavil, da jima je obtoženec Jarm zaklical tudi »pfui« in izpljunil. Drugih dveh obtožencev ni videl.

Dr. Ažman predlaga, da sodnik zasliši mesarja Ivana Kastelica, ki je bil tedaj navzoč, in pa oba obtoženca Brgleza in Snoja kot priči, ker se je obtožba proti njima izkazala kot popolnoma neutemeljena. Jarm je v klavnici že dolga leta nameščen kot paznik, katerega dolžnost je, da pozove vsakega, da odide, ako se ne more izkazati za legitimacijo klavničnega ravnatelja. Vojakoma, ki nista imela legitimacije, je rekel le, da naj se odstranita. Da ima Jarm res to nalogo, lahko izpriča ravnatelj, ki je navzoč, kateri se zelo zanima za celo stvar, ker Jarm kot večletni vestni paznik še nikdar ni storil česa, da bi bila na mestu kaka pritožba. Vojaki so neštetokrat prišli v klavnico in ni bilo nikdar kakega nedostatka. Sedaj sta pač vojaka mislila, da jima je res zaklical psovko, dočim ju je v resnici le pozval, da naj se odstranita.

Stotnik Schoebinger umakne obtožbo proti Brglezu in Snoju. Funkcionar državnega pravdnštva dr. Zupanec se protivi zagovornikovemu predlogu, da bi se zaslišale predlagane priče.

Dr. Ažman: Psovke so vojakom kar živžigale okrog ušes, zato je pač lahko, da sta smatrala slovenski opomin Jarmov, da naj se odstranita, za psovko.

Sodnik, sodni svetnik Potrato končno vendarle zasliši Ivana Kastelica, a ta ne ve nič povedati.

Sodnik je spoznal nato obtoženca Jarma krivim prestopka žaljenja časti v zmislu § 481. ter ga obsodil po § 493. k. z. na dva dni zapora, Brgleza in Snoja pa je oprostil v zmislu § 259., 2. k. p. r.

Dr. Ažman je prijavil vzklic zaradi krivdorek, javni obtožitelj pa zaradi prenizko odmerjene kazni.

Pavel Princ, železniki uslužbenec, je bil obtožen, da je dne 22. septembra okrog polu 1. popoldne pljunil proti vojaku 27. pešpolka, ki je stal na straži ob vhodu v častniški paviljon pri infaterijski vojašnici.

Obtoženec je sicer priznal, da je pljunil, a da pri tem ni imel namena žaliti vojaka.

Kot priča zaslišani stotnik Edvard Veith je izpovedal, da je imel tedaj garnizijsko inspekcijo in mu je prišel neki narednik javiti, da je privedel obtoženca na stražnico. Obtoženec je tedaj dejal, da je pijan in prosil, da bi ga spustili. Poslal je potem po mestnega stražnika, ki je obtoženca zabeležil.

Sedaj v Ptuju se nahajajoči narednik Julius Auer je izpovedal, da je videl tedaj, dan po tistem, ko se je streljalo v Ljubljani, grede proti vojašnici za seboj nekaj ljudi, ki so klicali »pfui!« Ko se je okrenil, je videl obtoženca izpljuniti proti vojaku na straži. Prijel je obtoženca in ta je rekel: Kaj hočete, jaz sem pijan. Odvedel je obtoženca na stražnico. Obtoženec je pljunil naravnost na vojaka.

Obtoženec ponovi, da ima pač navado pljuvati, da je res pljunil, a ne nalašč. Zelo pijan ni bil tedaj.

Kot priča zaslišani prostak Johann Skupa priseže in izpove, da je bil tedaj kot ordonanca pri vratih ograje častniškega paviljona. Obtoženec je prišel do njega, mu pljunil v lice in zaklical »pfui zibundevanegar«. Kar je še drugega zaklical slovensko, priča ni razumel. Priča ni opazil, da bi bil obtoženec pijan. Priča je bil v službi. Ko je obtoženec pljunil, je nekoliko pljunca brizgnilo priči v lice.

Obtoženec zopet zanika, da bi bil imel namen žaliti vojaka. Vojaki mu niso nič mar. Pljunil je na tla.

Javni obtožitelj razširi obtožbo in predlaga, da sodnik obsodi obtoženca zaradi prestopka žalitve straže v smislu § 312.

Stotnik Schoebinger se priključi temu predlogu.

Sodnik, sodni tajnik Bulovec je spoznal obtoženca krivim prestop-

(Dalje v prilogi.)

ka v smislu § 312. k. z. ter ga obsodil na en teden zapora poostrenga z enim postom in enim trdim ležiščem.

Stotnik Schoebinger je odhajaje izrazil upanje, da bo menda vendar še enkrat konec teh neljubih »pljuvalnih« obravnjav.

Dopisi.

Iz Gradca. Veselica ženske podružnice Ciril-Metodove dr. v Gradcu dne 28. novembra t. l. je — kakor doslej vse prireditve te marljive in podjetne podružnice — izborna uspela. Dokaz temu veliko navdušenje, ki je vladalo po vsaki točki bogatega in srednjega izbrana programa in animirane zabave do rane zore. Gospa G. Bertuch de Chirkow (klavir) in gospi M. Novák (goshi) ste v vseh komadih svojega sporeda pokazali svojo izredno muzikalno nadarjenost, fin čut in občudovanja vredno tehniko. Moški zbor združenih pevcev »Tabora« in »Triglava« s svojim izbornim baritonistom, katerega smo v 3 samospelih še posebej občudovali, je lepo rešil svojo nalogo. Isto velja o igralcih, ki so v ne ravno lahkih vlogah Čehovega »Snubača« pokazali svoje lepe zmožnosti. Režija, kakor sploh arazma celega sporeda in animiranega plesa sta bila v dobrih rokah. Da je bila dvorana nabito polna, bi nam sploh ne bilo treba še posebej omenjati, ker kadar nas vabi naša ženska podružnica smo vedno lahko prepričani, da je za umetniški užitek in veselo zabavo dobro preskrbljeno, in tega smo graški Slovenci v sedanjih, za nas tako žalostnih časih prav potrebni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. decembra.

Demonstracije pri snočnem obhodu. Ob snočnem mirozov godbe »Slov. Filharmonije« je prišlo v našem mestu do hrupnih demonstracij in narodnih manifestacij. Udeležilo se jih je najmanj okoli 15.000 ljudi, ki so v sklenjenih vrstah stopali po ulicah ključno: »Živela slovenska univerza!« Pele so se slovenske pesmi zlasti »Hej Slovani!«, »Naprej zastava Slave!«, »Lepa naša domovina!«, »U boj, u boj!«. Semer-tja je nastala taka gneča, da se je bilo bati, da koga pomekajo ali pohodijo, vendar se ni zgodila nobena nesreča. Ko je godba odšla v hišo »Glasbene Matice«, šli so demonstrantje pred Prešernov spomenik, kjer so zapeli gologlavi »Hej Slovani!«. Ves Marijin trg od Frischa do Urbanca in Hauptmanna ter daleč čez franciškanski most je bil nabito poln demonstrantov. Na željo g. župana Hribarja, ki se je vozil v vozu po mestu in na več krajih govoril, se je množica počasi razšla. Ker so se iz vrst demonstrantov čuli tudi posamični klici: »Živela Praga!«, »Živela Srbija!« je bil na Marijinem trgu na nogah ves policijski aparat, ki pa mu ni bilo treba stopiti prav nič v akcijo. Ljudje so se na županovo prošnjo radovoljno razšli. Opomniti moramo, da je bila kazina popolnoma prazna in temna, le dve luči sta brleli v njej, pred njo so pa prezebali trije lajtnantčki 27. pešpolka. Vojaško oskrbovališče na Dunjski cesti je bilo kar nabasano orožnikov. V akcijo jim ni bilo treba stopiti. Demonstracija je bila velikanska in imponantna in kar je posebno značilno, ni se zgodil niti najmanjši izgrede.

Manifestacijski shod za slovensko vseučilišče bo v nedeljo dopoldne ob polu 11. v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu.

Kranjska hranilnica ne izplačuje vlog. Včeraj smo priobčili popravek, ki nam ga je poslal dr. Ferd. Eger, in to samo zato, da danes temeljito obračunamo s tem popravkom. V popravku se naglašja, da Kranjska hranilnica ni izplačala vloge starostne hranilnice, ker ni stranka osebno prišla. Vse ta izgovor je zvi-jača. Vsak deležnik ima dvoje bukvice, ene se imenujejo starostna hranilnica, druge pa vpisne knjižice. V prve se vlagajo vloge, v druge se pa vključujejo starostne obresti. § 11. starostne hranilnice določa doslovno: »Vsak, kdor pri- nese hranilnične bukvice in pride po denar, velja kot pravni njih lastnik in izplača se mu nanje.« Zakaj torej Kranjska hranilnica ni izplačala cele vloge? Saj jo vendar mora izplačati po pravilih. V tem slučaju je stranka dovršila 55. leto, torej bi Kranjska hranilnica morala izplačati. Popravek je torej glede izplačila zav- vit, lažnjiv, in mi le občudujemo dr- znost nemške gospode, ki misli, da mi njihovih pravil ne poznamo. V stiski so, to zopet pravimo. Kdor pa se o tem hoče prepričati, naj le za hip stopi v Kranjsko hranilnico, kjer uradniki vsakega kmeta in kmetico poprašujejo, zakaj denar dvigajo, in

naj ga raje notri pustijo, češ, da je v njihovi hranilnici ravno tako varno, kakor v Mestni hranilnici. Zakaj se uradniki nemške hranilnice lažejo, ko to trdijo, saj ve danes vsak otrok, da se Kranjska hranilnica z mestno glede varnosti niti primerjati ne more, kajti pri Kranjski hranilnici je edino jam- stvo rezervni fond, pri Mestni pa jamci za vloge poleg rezervnega fonda še ljubljanska občina z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno silo. Dalje ve vsak deležnik starostne hran- nilnice, da se v določeni dobi mora tudi vpisna knjižica izplačati. § 10. vpisne knjižice starostne hranilnice slove doslovno: »Vsota naračun- n deležnika starostne blagajne niso pred njegovim dovrš- nim 55. letom odpovedljive ali izplačljive.« Ta paragraf go- vori jasno, da pred 55. letom svoje dobe ne dobiš denarja; ako si pa do- vršil 55. leto, razpolagaš s svojim denarjem. In dotična stranka je do- vršila 55. leto, torej ji hranilnica mora vse izplačati. Nikjer v pravilih pa ni določila, da mora stranka priti osebno po svoj denar ali da mora prinesec imeti pooblastilo. V vseh 16 para- grafih, ki jih ima vpisna knjižica te stranke, ni tega določila, in je na- ravno, da mora Kranjska hranilnica vsakemu deležniku, ki je dovršil 55. leto, izplačati vse denar. A nemška hranilnica ni izpolnila svoje dolžnosti do stranke, oziroma do prinesca knji- žice. Branila se je izplačati denar. Ko pa je stranka odločno nastopila in ko je ti nevljudni nemški hranil- nici pisala, da jo bode tožila, ako ji ne bi hotela izplačati denarja, tedaj je nemška hranilnica res vse izpla- čala, ker se je bala tožbe. Le to je istina. Vse to pa dokazuje, osobito zgoraj navedena paragrafa, da se nemška hranilnica ne ravna po svojih pravilih in da že radi tega ni javnega zaupanja vredna.

Kako agituje nemška hranilnica proti slovenskim hranilnicam. Oudan sem bil v nemški hranilnici, da dvignem neko vlogo. Bil sem priča, kako je nemški uradnik obdeloval slovensko stranko. Govoril ji je takole: »Zakaj pa dvigate denar? kaj ne, to boste nesli v mestno hranilnico? Čez pol leta se boste kesali, ko boste lačni, pa vam ne bodo nič dali. Bomo že pogledali, kako se tam godi.« Vidi se, da gospodom v nemški hranilnici voda že do grla pri- haja in da so kakor zaupanje, tako tudi pamet izgubili.

Demonstracija — proti mestu kali? Mestno zastavo pri vojašnici 27. pehotnega polka, ki je včeraj vi- sela na »halb Mast«, so danes že od- stranili, dočim cesarska še visi. Zdi se, da hočejo gotovi krogi s tem de- monstrirati proti mestu in mestni upravi. Poklicani faktorji naj zahte- vajo pojasnila!

Včerajšnjemu slavlju pri- meren olepšan in razsvetljen je bil grob narodnih mučenikov Lundra in Adamiča. Na trobojnici, zaviti v črn flor, pa je bilo brati primeren napis.

Nemška zagrizenost. V neki vili na Resljevi cesti stanuje stotnik 27. pešpolka Schaufier. Na vili so za včerajšnji dan razobesili zastave. Mogoče je to bilo samo pri dveh podstrešnih oddelkih, katerih enega ima v najem stotnik Schaufier. Ko so hoteli iz njegovega podstreš- nega oddelka razobesiti zastavo voj- vodstva Kranjskega, ki je ob enem slovenska narodna zastava, je to stotnik prepovedal. Absolutno ni pu- stil, da bi iz njegovega podstrešnega oddelka visela ta zastava. Morali so to zastavo izobesiti pri drugem oknu in odstraniti že razobeseno cesarsko zastavo, da so jo izobesili pri pod- strešnem oddelku stotnika Schauf- lerja.

Spopad med občinstvom in vojaški 27. pešpolka. Ko je prišla nočni demonstracija množica iz Ko- pitarjeve ulice na Vodnikov trg in klicala »Živio slovensko vseučilišče!«, bila sta dva vojaka 27. pešpolka tako predrzna, da sta na vse grlo jela kričati »Heil, heil!« Da je on, ki so to slišali, do skrajnosti razburjen, je čisto jasno in skočili so k njima. Ona dva sta pa kričala še venomer svoj »Heil« in vlekla bajonete iz nožnic. To sta delala še potem, ko je pristopil k njima poklicani stražnik. Ko je prišel zraven neki častnik, je eden izmed vojakov zbe- žal, drugega bajonet je pa imel šte- vilko 1094 ali 1490. Menda ne bo težko dobiti tega vojaka! — Izzi- vanja nemškega vjaštva si prepovemo v Ljubljani en- krat za vselej, posebno pa, kadar zahtevamo svojih pravic. To naj si gotovi krogi za- pomnijo enkrat za vselej!

Nemška kultura. Nemški listi niso mogli najti dovolj besedi, da bi ožigosali streljanje italijanskih dijakov na dunajskem vseučilišču. Mi soveda ne odobravamo nikogar čina Italijanov, vprašamo pa, ali so morda isti Nemci, ki vedno poudarjajo svojo kulturo, kaj boljši. Ponedeljske demon- stracije v Gradcu kažejo jasno do-

volj, da so »die ehrenhaften Bur- schen« najbolj kvalificirani in spo- sobni kandidati za — roparje, mo- riloce in bandite. Neki član »Kultur- volka« je n. pr. napadel Slovenca V. z nožem ter mu prerezal zimsko suknjo, suknjici, telovnik in srajco. Neki drugi kulturonec pa je hotel napasti slovenskega akademika Tz. — nekako 15 cm. dolgim ostro bru- šenim stiletom. K sreči je napa- dalca policist pravočasno aretiral. Trojna slava kulturnemu nemštvu in Avstriji, kjer vlada tak »Kulturvolk«!

Zloglasna ljubljanska raz- grajača in prepeša medicinec Mahr in tehnik Achtschin sta pri zadnjih demonstracijah v Gradcu zopet si- lujno pokazala svoje pretepalske vi- line. Ko so se namreč naši fantje po slovesnem manifestiranju razšli, sta oba junaka na Glacisu po receptu Mayerjevem zavratno napadla Slo- venca T. ter ga v družbi še nekaterih burševskih bratcev tepla tako dolgo po glavi z debelimi palicami, da se je revež onesveščen zgrudil na tla. Radi tega junaškega čina se bodeta zagovarjala pred sodiščem. Mahr je sin o. kr. deželnovladnega zdravnika istega imena. Tu se vidi, v kakem duhu vzgajajo o. kr. deželnovladni uradniki in Ljubljani svoje otroke.

Revantja za Ljubljano in Prago. V ponedeljek zvečer so imeli burši v avli graškega vseučilišča pro- testno zborovanje zoper italijanske izgrede na Dunaju. Protestirali so obenem proti ustanovitvi vsakega tujega vseučilišča v Avstriji. Po shodu se je vršil demonstracijski ob- hod po mestu, pri katerem so pred lokaloma društev »Tabor« in »Tri- glava« žvžgali in klicali »Pfui!«. Isto noč pa so bile pri »Triglavu« po- bite na vseh oknih šipe. Tudi dru- štvena tabla »Triglava« na vseuči- lišču je bila vsa namazana, istotako ravno kar dole nove table ostalih slo- vanskih društev.

Ornig — odlikovan. Ptujski župan Ornig je dobil povodim cesar- jevega jubileja za njega visok red Konstatijem sprido tega dejstvo: 1. Da se je z nemške strani javno dolžilo Orniga nepoštenih manipulacij in sleparstev, a Ornig se ni upal to- žiti, dasi bi se bila obravnava vršila v Gradcu, 2. da je Ornig vodil in aranžiral napade in izgrede povodom skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj, pri kateri priklizi so bile Slovenem šipe pobite in so bile raz- lični udeležniki rečene skupščine te- lesno napadeni, tepeni in ranjeni.

Nemško je govoril pred ce- sarjem na Dunaju goriški deželni pod- glavlar dr. Gregorčič, ki je vodil na- mesto obbolelega deželnega glavarja dr. Pajerja goriške deželne odbornike v avdienco, ko so se predstavili de- želni odbori. Nemško je govoril mož iz dežele, v kateri nemščina ni de- želni jezik. Ali tako ga je naučil njegov zaveznik in gospodar doktor Pajer, ki ob takih prilikah govori nemško samo za to, da se izogne slo- venščini. Za Gregorčiča je tako po- stopanje skrajno škandalozno. (Pa- jerja ni bilo na Dunaju, kakor smo včeraj poročali, imel je iti, pa si je premislil zadnji čas).

Trgovci, obrtniki in indu- strijci iz Maribora in celega okrožja, udeležite se zanesljivo dne 6. t. m. velikega trgovskega in obrtnega shoda, ki se vrši ob 3. uri popoldan v mali dvorani »Narodnega doma«. Spored: 1. Pozdrav. 2. Pomen o ve- letrgovini in obrti. 3. O slovenskem gospodarstvem pomenu v zadnji dobi. 4. Organizacija slov. trgovskega in obrtnega stanu. 5. Slučajnosti. Kot govornika nastopita iz prijaznosti tudi g. Jože Ulčakar iz Trsta, ter g. dr. Gregor Žerjav iz Ljubljane. Slovenski trgovci in obrtniki pokažite torej, da se zanimате za Vašo stvar, ter se brezizjemno udeležite tega ve- levažnega shoda.

Vabilo na Ciril - Metodovo slavnost v Ptuj — pred sod- nijo. Pred mariborskim o. kr. okraj- nim sodiščem bil je danes Rudolf Havelka, trgovec v Ptuj, obto- žen, ker je imel dne 11. in 12. ki- mnovca omenjeno vabilo v izloži- svoje trgovine. Državni pradnik dr. Tschuch predlaga, naj se obdolže- nec kaznuje zaradi prestopka § 23. tisk. zak., ker tega vabila ni pribil na istem prostoru, katerega bi mu bila oblast odkazala. Zagovornik dr. Ku- kovec predloževal je sodniji nepra- vilnost takega tolmačenja § 23 tisk. zak., poudarjajoč, da mestna policija v Ptuj tudi različnim gostilničarjem ni odkazala prostora, kje smejo va- bila v svojih prostorih razobesiti, in da bi se vsak državn pravnik pred celim svetom osmešil, če bi tožbo naperil proti kakemu gostilničarju. Sodnik o. kr. sodni tajnik Stergar se je prepričal o krivdi obdol- ženca in ga obsodil. Upamo, da ni govoril zadnje besede.

Slovenski lovci, vozor! Od 7. do 15. decembra se bodo pri okrajnem glavarstvu v Kamniku držali naslednji lovi: 7. decem- bra: Depala vas, Dolsko, Drtija, Jarše; 9. decembra: Ihan, Čšnjice,

Krtina, Krašnja, Loke; 11. dec.: Dol, Mengeš, Smartno; 12. decembra: Radomlje, Rafolče, Trojana, Spodnje Koseze, Rašica; 15. decembra: Vodice, Volčji potok in Zalog. Nekaj izmed teh lovov so imeli doslej v rokah Nemci, tako ihanskega in dolskega (Dolsko) in sicer ta dva domžalski Tirolci. Naša na- rodna dolžnost je, da dobe slovenski lovci vse love po Slovenskem v svoje roke, zato pozivljamo naše lovce, da se v čim največjem številu udeleže gori omenjenih dražb in si osvoje vse love. Tirolci bi dolski lov končno iz- pustili iz rok, toliko bolj si pa pri- zadevajo, da bi ohranili ihanskega, ki so ga imeli doslej za smešno nizko oeno 190 K. Hoteli so ga imeti brez dražbe, zato so parkrat pisali ihan- skemu županu slovensko pismo — oelo slovensko znajo Tirolci, kadar se jim gre za njih korist! — naj ga jim brez dražbanja pusti. Pa ihanski županstvo ni hotelo ustreči želji teh »Heilbruderjev« in odklonilo vsako slepomišljenje. Prav je imelo. Zato pa je zdaj dolžnost slovenskih lovcev, da iztrgajo Nemcem iz rok ihanski lov! Ihanski kakor dolski lov sta jako bogata divjačine; poleg zajcev in jerebico je tudi mnogo srn in divjih petelinov (posebno v ihanskem lovišču), fazanov in divjih rac. Zlasti opozarjamo na ta dva love ljubljanske slovenske lovce, ki imajo prav ugodne železniške zveze na Dolsko in Ihan in takore- koč pred nosom obe lovišči. Na noga- torej, ihanski in dolski lov mora- rata priti v slovenske roke!

Iz pisarne slovenskega gle- dališča Danes se igra prvi dramatska pravljica »Enkrat je bil...« slavnega danskega pesnika in drama- tika Holgerja Drachmanna. Menda je ta pravljica za odrasle sploh prvo dansko dramatsko delo na slovenskem odru. V soboto, na Miklavžev večer se sploh ne igra zaradi raznih kon- certov. V torek, na praznik sta dve predstavi: popoldne ob 3 predstava za mladino, zvečer opera »Zrinjski«, ki je že dvakrat docela napolnila gle- dališče. Dramsko osebje pripravlja sedaj klasičnega Goethejevega »Fau- sta« v prevodu gosp. prof. Antona Funtka. Ta prevod izide sredi t. m. v knjigah »Slovenske Matice«. Ker za- hteva »Faust« temeljitega študija in memoriranja, se bodo do premijere te velike tragedije vršile skoraj izključno operne in operetne predstave. Izredno gosta in mrzla ljubljanska megla provzroča, žal, tudi pri operem osebju prehlajenja in huđe nahode. Gospa Nordgartova je morala ležati več dni- ter je le z največjim naporom prav požrtvovalno omogočila reprizo opere »Zrinjski«. Takisto sta prehlajena že dalje časa g. Vlček in g. Fiala, a sta vendarle pela, da se ni morala pred- stava odpovedati. Zaradi prehlajenja med opernim osebjem se je prva predstava opere »Carmen«, določena za 3. t. m. morala odložiti; zdravi pevci in zdrave pevke pa pripravljajo že opero »Prodano nevesto« in opereto »Giroflé-Giroflé«. Slavno obnštvo blagovoli te — spočetka vsake zime ponavljajoče se — težkoče vpoštevati, tem bolj, ker osebje doslej vestno vrši svoje dolžnosti.

Slovensko gledališče. V torek so peli zopet »Zrinjskega« in sicer je bila predstava prirejena v dobro- delne namene. Kakor vselej je bilo gledališče tudi pri tej predstavi raz- prodano. Pelo se je prav dobro, zla- sti se je zopet odlikoval gospod Vulakovič.

Ljudska galerija v Gregorči- čevi čitalnici. Danes otvorjena druga letošnja serija prinaša sledeče umet- nine: Israels: Zapuščena. Zügel: Ovce na paši. Kalkreuth: Oblaki. Böcklin: Igra valov. Uhlde: Tobija in angel. Kasperides: Mesečina v gorovju Jan Stanislavski: Poletje. Vojteh Weiss: Fraek in Janek. Karel Tiehy: Po- greb. Friesecke: Zajtrk. Samberger: Obraz. Meunier: Kosec. Welti: Megle. Albert Bartholome: Aux morts. Ru- bens: Sv. Cecilija. Van Dyck: Bo- šljan Lerse z družino. Von Eyck: Mož z nageljnom. Pontormo: Kardi- nal Spanocchi. Rafael: Ivana Ara- gonska. Flemalski mojster: Sv. Vero- nika. Marillo: Madona. Dürer: Vitez, smrt in hudoba.

Na I. in II. mestnem slov. otroškem vrtoč so mali obiskovalci teh zavodov proslavljali na prav slo- vosen način šestdesetletnico cesarjevo. Po nagovoru učiteljske so zapeli s svojimi nežnimi glasovi »Slavnostno pesem«, potem pa bili obdarovani s peoivom in slaščicami, katere jim je naklonil slavni občinski svet. K za- ključku slavnosti so zapeli »Cesarstvo pesem«. Ko so se razšli, videl sem same radostne obrazke, v kar se seve pomogli »sladki spominki«.

Veliko je naših rodoljubov na deželi, ki še danes menijo, da Ljub- ljandanci svoje društvene slavnosti, po- sebno pa tako vrlo zabavne umetniške prireditve, kakor bo prvi filharmoni- nični koncert »Slovenske Fil- harmonije« oziroma »Glasbene Matice« to nedeljo, izključno le zase prirejajo. To se jako motijo,

zlasti v tem slučaju, ko se gre iz- rečno za to, da se »Slovenska Filhar- monija« na višku svoje umetniške vrline predstavi ču ne celemu narodu — zato je namreč tudi velika dvorana hotela »Uniona« še premajhna, — vsaj pa vsem zastopnikom širom naše slovenske domovine. Rodoljubi iz de- žele! Če je v Ljubljani kak tuj nem- ški cirkus, hitite tudi brez posebe- nega vabila trumoma v Ljubljano. Pokažite svoje zanimanje in vneto tudi to pot brez posebnega vabila, ko se gre za to, da se prepričate, ko- liko je Ljubljana v svoji novi dobi tudi na umetniško glasbenem polju napredovala!

Ranzinger je nepoboljšljiv, včeraj je zopet pripeljal brez vsakega pooblastila blago trdki Jos. Droll v Sodnijskih ulicah. Ko se je nje- govemu uslužbencu povedalo, da Ranzinger nima prav nobene pravice prevzemati na trdnico došlo blago na kolodvoru, je ta postal surov in ni hotel razumeti slovenskega jezika. Brez komentarja.

»Slovensko plan. društvo« je dobilo iz Kadičnikove zapuščine 2500 kron.

»Planinski Vestnik« bo z no- vim letom izhajal prvega vsakega meseca. V bodoče bo priobčeval ilu- stracije, ki bodo ali umetniške pri- loge ali slike v tekstu. V to svrhu se listu poveča oblika ter se preskrbi boljši papir. Ovitke lista bo iz tr- škega papirja. Naslovno vinjeto, nana- šajočo se na planinstvo, je narisal priznan domači umetnik Prva šte- vilka preosnovanega »Planiskega Vestnika« izide 1. januarja. Urejeval bo list dr. Josip Tomižšek.

Podporno pogreb o društvo o. kr. poštar in brojavnih usluž- bencev v Ljubljani priredi običajni Miklavžev večer dne 5. t. m. ob 8. zvečer v salonu restavracije gospe Kos pri »Levu«, na Marije Terezije cesti Sideloval ljubljanski sekstet. Spored: Nastop Miklavža z njegovim spremstvom, obdarovanje otrok, godba, srečolov in prosta zabava. Vstop 30 v za osebo, otroci prosti. Predplačila se bodo hvaležno sprej- mala, ker je čisti dobiček namenjen zakladu podporno-pogrebne dru- štva.

Punčke v narodnih nošah. Na zadnji razstavi »Otrok«, — frapiral vse krog je in slog — prekrasnih deklinskih oblek, — nabranih po svetu vsesppek. — Vabili so tudi njih staski, — in ljubki obrazi in laski, — očesca, ušesca, ročice — in dra- žestno drobne nožice. — Med vsemi najlepše mladenke — so bile pač naše Slovenke; — in naše slovenske sestri- ce, — so bile jim vrle družice. — Tk Urške gorenjske in Mine. — so ovete Poljakinke fine — in Čehinje, Srbinke zale. — T.k kneginjice ruskih so stale — Ziljanke z gorenjskimi krili — in bujane, da Bog se usmili! — Med našimi tudi so španske — japonske in italijanske — in seve ki- neške, angleške, — kazale krasote nebeske. — Sedaj pa, o čujte ljudje: — napredaj so deklisce té! — Glej sveti Miklavž jih prodaja! — Kdor z dražestni rad se naslaja, — kdor hoče lep harem po čeni, — naj urno zdaj zanje se zmeni! — Namenjen skupiček njih čisti — je v nacionalne koristi!...

Prodajo punčk v narodnih nošah so prevzele, kakor smo že poročali Lozarjeva, Podkraj- škova in Vidmarjeva trgovina.

Za narodne delavce. Službe iščejo trije težaki, trije za sluge ali za raznašale sposobni možje in tri ženske. Izven enega so bili vsi od- puščeni od »Koslerja«. Išče se več soderjev za v Trst. Poizve se pri pripr. odboru »Narodne delavske or- ganizacije v Ljubljani«, Šelenburgove ulice št. 1, I., od 6.—7. ure zvečer.

Poročil se je gosp. dr. Ivan Omulec, odvetnik v Ormožu, z do- spodiščem Pavlo Jarčevom iz Ljub- ljane Iskreno čestitamo!

Državne subvencije. Te-le obrtne nadaljevalne šole so dobile državno podporo za leto 1908: ona v Postojni 100 K, v Škofji Loki 440 kron, v Krškem 680 K, v Idriji 350 kron, v Kranju 250 K, v Smartnem 650 K, v Metliki 250 K, v Trzinu 200 K, v Radovljici 80 K, v Ravnici 300 K, v Novem mestu 1000 K, v Kamniku 640 K, v Št. Vidu 1473 K, na Bledu 157 K, v Cerknici 100 K in v Ljubljani 1000 K. Vas Griže, občine Vrabče v političnem okraju postojnskem je dobila 4000 K državne podpore za vaški vodnjak.

»Sokol« v Spodnji Šiški ima svoj društveni sestanek dne 6. t. m., t. j. v nedeljo popoldne ob 2 v dru- štveni telovadnici. Na dnevnemu redu je: 1. Razgovor radi volitev novega odbora. 2. Imenovanje dveh pregle- dovalcev računov. 3. Raznosterosti. Z ozirom na 1. točko dnevnega reda se pričakuje, da se tega sestanka pol- noštevilno udeleže vsi bratje. Priča- kuje se pa tudi, da pridejo na ta se- stanek vsi oni, kateri so prijatelji sokolstva. Resni časi zahtevajo, da se združimo in pustimo one malenkosti, kateri bi ovirale delovanje društva.

Televadno društvo „Sokol“
na Vrhniki priredi v soboto, dne 5. decembra t. l. v žitniški dvorani „Miklavžev večer“ s sledečim sporedom: I. „Sirota“. Prizor za Miklavžev večer s petjem. Spisal Fedor Gradišnik. II. Slovenski prihod sv. Miklavža z nebeškimi in peklenjskim spremstvom. Razdelitev daril pridnim otrokom. III. Prosta zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. Pevske točke, ki jih je harmoniziral pevovodja g. Fr. Stojec, spremlja na klavirju iz prijaznosti gđ. Pavla Götzel. Vstopnina: Za dlane 40 v. Za nečlane 60 v. Rodbinska vstopnina (otroci v spremstvu staršev) 1 K. — To je v teku enega meseca že druga prireditev vrhniskega „Sokola“ in prepričani smo, da bo slavno obhvalno, kakor zadnjič, tako tudi takrat na polnili gledališko dvorano do zadnjega kotička. Posebno pričakujemo obilne udeležbe od strani preprostega ljudstva.

V proslavo cesarjevega jubileja. Ustrezaje Najvišji želji, da se opuste vsaka slavnostna podjetja ter da se porabijo vsa takim namenom določena sredstva neprikrajšano obilnemu blagru in v dobrodelne namene, sklenil je občinski svet krajevskega med drugim, da pristopi mestna občina Kranj „Deželnemu pomočnemu društvu za bolne na pljučih“ kot ustanovnica z zneskom 500 K.

Nesreča na Jesenicah. V soboto 28. m. m. zvečer je gospa Marija Hauptmann ugašala petrolejske svetilke. Petrolej se je vnel, svetilka eksplodirala in gospa Hauptmann je bila v trenutku v ognju. V nedeljo jutraj so jo prepeljali v bolnišnico.

V kočah „Slov. planinskega društva“ je bilo letos 4487 turistov, 683 več kakor lani. V Aljaževem domu je bilo 1045 oseb, v Triglavski koči 701, v Vodnikovih koči 275, v Orožnovi koči 447, v Kadnikovih koči 750, v Kamniški koči 563, v Frischaufovem domu 342, v Kočevskih koči 120, v Gornjegrajski koči 170 in v Mozirski koči 74 oseb.

Pozor slovenski lovci. Te dni pride na dražbo lov domačjske okolice. Vsi prebivalci te okolice žele, da bi se lov vzel Tirolcem iz rok.

Uspeh spretnih živinorej. Kakor se nam poroča je prodal gospod Ivan Končina, veleposesnik in veletržec v Gorenji vasi pri Zatičini dva lepa bika prave simentalke pasme stara od 20 do 22 mesecev za 1020 K.

St. Peter pri Novem mestu je kraj, kjer ni ne enega Nemca. V tem kraju živi jermenar L. Starič, ki pa ima za svoje obrtne potrebe pisemski papir, na katerem je samonemška glava „Ludwig Starič, St. Peter bei Rudolfswert No. 6. Sattler und Riemer“. In na takem papirju dopisuje slovenskim strankam.

V kotel vrele vode je padla v Otavou pri Črnomlju 3letna Ana Butala in se tako oparila, da ni upanja, da ostane pri življenju.

Nesreča. V jetnišnici v Črnomlju je padla neki Koprivec goreča petrolejska svetilka na tla in se je petrolej užgal. Nespametnica je hotela z nogami ugasiti goreči petrolej, a se ji je pri tem vnela obleka. K sreči so prihiteli ljudje, ki so ugasili ogenj. Zenska je dobila nekaj opeklin na rokah in nogah.

Tatovi po ženitovanju. V Otavou v Beli krajini so imeli pri Zupančiču ženitovanjsko pojedino. Ko je bilo te konec in so šli domoči spat, prišli so tatovi, ki so pokradli 2 uri in nekaj jedil, ki so ostala od ženitovanja.

Za poškodbami je umrl v celjski bolnišnici kmečki fant Jožef Čepelj iz Šmarjete pri Celju. Dobil je poškodbe v pretepu.

Uboj. V Ribnici na Koroškem je bil kočar Franjo Zupančič zaboden, da je umrl vsled tega. Zaprl so dva kmeta.

Umrli je v Lindenbergu na Švabskem 24letna gospa Marica Loisel rojena Jekovec. Preje je službovala kot učiteljica v Ljubljani in Domžalah.

Prvi „Kinetograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarni „Europe“ ima od danes do vstega petka sledeči spored: Razstreseni žongler. (Komično.) Lesna industrija na Norveškem. (Interesantna projekcija, po naravi posneta.) Drvarjeva hči. (Drama v 23. slikah.) Moderni slikar. (Krasna projekcija v barvah.) Ni treba več otrok. (Komično.)

Tujski promet v Ljubljani. Meseca novembra t. l. je prišlo v Ljubljano 4240 tujcev — 352 manj nego prejšnji mesec in 496 več kakor lani meseca novembra. Nastanilo pa se je v hotelu Union 965, Slon 744, Lloyd 269, Cesar avstrijski 214, Malič 196, Ilirija 162, Južni kolodvor 149, Štrulci 142, Bavarski dvor 78 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1301 tujec.

Nesreča. Včeraj je pri »Figovčevih« gostilni z roko zadel v okno prostak 17. pešpoka Fran Vidic in

se pri tem tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v garnizijsko bolnišnico.

Vojaske patrone v Ljubljani. Ko je včeraj prala v Ljubljani neka ženska, je našla v vodi vojaške patrone. Ko so to zaznali nekateri dečki, so v vodi še nadalje iskali in našli v nji še 16 ostrih in 13 slepih patron. Ker so se z temi patronami igrali, jim jih je neki učitelj odvzel in jih oddal pri mestni policiji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Slovencev, 25 Hrvatov in 30 Macedoncev, nazaj je pa prišlo do 100 Hrvatov in Slovencev. V Hebi je slo 60 Hrvatov, v Lini se je odpeljalo 25 na Dunaj pa 19 Kočevarjev.

Izgnubljeni in najdeni. Ključavničarski mojster g. Jožef Weibl, je našel večjo vsoto denarja in jo oddal pri magistratu. — Ga. Pavla Pestatorjeva je izgubila srebrno zapestnico z zlato zaporo. — Solska učenka Ana Proftova je našla ročno torbico z manjšo vsoto denarja. — G. Ivan Herzog je našel srebrno zapestnico. — Izgnuljena je knjiga z notami.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Umor in rop. Na zatožni klopi sedita Miha Zupanc, 24 let stari hlapec in Anton Sekne, 27 let stari oženjeni bajtar, oba iz Cerkelj; obtožena sta hudodelstva roparskega in zavratnega umora in hudodelstva roga. Dne 23. septembra se je peljal trgovec in posestnik Jožef Murnik iz Ljubljane domov v Adergas pri Kranju. Obdolženca, ki sta se isto noč mudila v Jenkovi gostilni v Cerkljah, sta ga slišala po vasi voziti. Ker sta dobro vedela, da ima Murnik večjo svoto denarja pri sebi, sklenila sta ga ubiti in oropati. Šla sta za vozom, pri Jeričevem kozoleu je Sekne odlomil kos rante ter dal krajši konec Zupancu rekoč: »če ga ne boš ti udaril, ga bom pa jaz.« Zupanc je na to skočil k vozu ter udaril Murnika, ki je na vozu na slami in detelji spal, s tako silo po glavi, da je bil takoj mrtev. Rop se jima pa ni posrečil, ker se je konj splasil ter svojega mrtvega gospodarja pripeljal na domače dvorišče, kjer ga je domači sin okoli dveh našel mrtvega. Iz glave se je mrtvecu cedila kri ter je bilo ležišče s krvjo prepojeno. Ker se morilecema rop ni posrečil, vrnila sta se v Jenkovo gostilno, kjer sta popivala brata Miha in Jožef Sipčič. Prvi je imel pri sebi 240 K; ker je nameraval kupiti neko zemljišče, dajal je domačim fantom za vino. Zupanc in Sekne sta videla pri Mihi Sipčiču denar, in ker se jima je prvi rop ponesrečil, sklenila sta takoj izvršiti drugega. Vlegla sta se na dvorišče Jenkove krčme. Kmalu nato je prišla Seknetova žena moža iskat, čemur so se navzoči gostje silno začudili, ker so mislili, da je doma. Krčmar je nato šel na dvorišče in spravljal Seknetu v hišo, kamor mu je kmalu sledil tudi Zupanc. Oba sta se Mihi Sipčiču prav prilizovala; okoli tretje ure jutraj pa, ko sta se brata Sipčič podala proti domu, krenila sta za njima, v bližini Česnjevske je pa pobil z zaprtim nožem Zupanc Miho Sipčiča na tla, Sekne pa Jožeta. Zupanc je nato Mihi vzel denar; 140 K si je pridržal zase, 100 K je pa dal Seknetu. Orožniki so zaplenili 200 K pri obdolžencah. Brata Sipčiča sta bila le lahko telesno poškodovana. Sekne priznava tatvino obeh koles Zupanc pa deloma udeležbo tajni. A oba obdolženca sta priča Lovrenca Čimžarju in Francetu Zupanu sema priznala tatvino kolesa v škodo Schwajgarja. Tudi Wieschoferjevo kolo sta skupno vzela. Obdolženca sta si bila dobra prijatelja, imela sta vedno skrivnostne pogovore ter vedno skupaj tčala. Umor in rop eden na drugega zavračata, ker pa ne enemu kot drugemu ne bo pomagala, ker so vse krivde po zaslišanih pričah dovolj jasno dokazane. — Obsodba sledi.

Radi prekega sode. Dunaj, 3. decembra. Češki poslanci vložijo v parlamentu nujni predlog radi odprave prekega sode v Pragi.

Sistirana predavanja. Praga 3. decembra. Na češkem vseučilišču so sistirana vsa predavanja.

V Pragi je mir. Praga 3. decembra. V mestu vlada popoln mir, da se je nadejati, da krvnik Lang ne bo imel nobenega opravka. Ta mir pa bi se bil lahko že preje dosegel, ako bi se bil prepovedal bumel nemških buršev.

V Bosno. Budimpešta 3. novembra. Korrespondenčni biro razglša: Ponoči je odšlo iz Pečuha 1000 vojakov 69. polka v Bilek. Od 34. polka je odšlo 200 mož v Rogatico, iz Miskolca pa 400 mož v Dvornik. Iz Lőcse je odrinilo 800 mož na srbsko-bosansko mejo.

Avstrijska mornarica. Milan 3. decembra. „Corriere della Sera“, jako resen in ugleden list, poroča, da so se pri zadnji težki poškodbi avstrijske vojne ladje „Erzherzog Franz Ferdinand“ izkazale velike konstrukcijske napake. Admiral grof Montecuccoli je dal vsled tega preiskati vojne ladje. Uspeh je bil, da je vojno brodovje v takem stanju, da bi bilo težko porabno za resen slučaj. Več oficirjev, ki jih zadeva odgovornost za to, je zaprtih. To je tudi vzrok, da avstr. mornarica ni bila poslana v turška vodovja, podpret s pomorsko demonstracijo protest avstr. poslanika zoper turški bojkot.

Srbsko črnogorska zveza. Cetinje, 3. decembra. (Pos. brz. Slov. Nar.) Ker so se v zadnjem času širile razne deloma neresnične vesti o srbsko-črnogorski zvezi, sem v prijetnem položaju podati vam avtentične podatke o tej zvezi. Zveza med obema državama je ofenzivna in defenzivna. Za slučaj, da pride do evropske konference in da se prizna Srbiji in Črni gori primerna odškodnina za Bosno in Hercegovino, bo Srbija odstopila tretjino dobljenega teritorija Črni gori. Ako bi pa ne prišlo do konference evropskih sil ali če bi Srbija in Črna gora na konferenci ne dobili nobene kompenzacije, se obe državi zavezujejo, da bosta istočasno zgrabili za orožje. V vsakem slučaju pa se proglasi Bar kot skupno srbsko-črnogorsko pristanišče. — V zadnjem času se je vrnilo iz Amerike 15.000 Črnogorcev, ki so sedaj že vsi pod prožjem. Črna gora je sedaj podobna enemu vojnemu taborišču. Splošno se sodi, da izbruhne vojna še pred novim letom.

Slovensko gibanje na Ruskem. Petrograd, 3. decembra. (Poseb. brz. „Slov. Nar.“) V dvorani Tonševskega učilišča je imel pred mnogobrojnim poslušatelstvom predavanje poslanec Fedor Rodičev o temi: „Pomen Rusije za slovanstvo“. Govornik je med drugim naglašal, da bo padla moralna avtoriteta Rusije med Slovani na ničlo v tistem trenutku, ko se avstrijskim Slovanom brez podpore Rusije posreči izvajati popolno ravnopravnost v državi. Glede aneksije Bosne se je izrazil govornik, da je Rusija na noben način ne sme priznati. Vendar pa se to vprašanje mora rešiti mirnim potom in še le v slučaju, da bi bosansko vprašanje ne bilo mogoče rešiti mirno, bo treba poseči po orožju. Bosansko vprašanje je eminentno slovensko vprašanje, zato se ne more rešiti na Dunaju ali v Berlinu, marveč edino v Petrogradu.

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremē
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

5 vin. ceneje.

Meteorološki poročila.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 29. novembra: Marija Repar, zasebnica, 71 let, Dolenska cesta 2. — Ana Karbl, snažilčeva hči, 10 let, Gosposke ulice 3.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Ivan Križnar, hlapec, 30 let. — Martin Sandaj, gostič, 74 let.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 3. decembra 1908.

Temperatura:

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 12 96

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1 6

Rž za april za 50 kg K 10 89

Koruzi za maj za 50 kg K 7 58

Oves za april za 50 kg K 8 90

Effektiv:

Vsak dan 400—500 litrov
dobrega polnomastnega mleka
se išče napredaj. Želi se letna pogodba. — Točne ponudbe na **Prvo mlekarico na Reki Jos. Hindin-ger, Reka, Via Adamich 4458-2**

Kdor je kupec
? bukovih drva in ?
hlodov ?
po kubični meri cele vagone za leto 1909/10, naj blagovoli poslati svojo ponudbo na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Bukov les 1909/10“ do 10. decembra. 4443-2

Konkurenca! **Novo vino**
lastnega pridelka,
tvrde **BR. NOVAKOVIČ**
rdeče (opolo) 24 in 28, rumeno 32 vinarjev 1/2 litra itd.
se toči v Sodnijskih ulicah št. 4 in na Rimski cesti št. 5.
Toči se tudi plav iz zagrebške delniške pivovarne.

Velika božična prodaja!
Priporočam veliko zalogo oblek
za dame, gospode, deklice, dečke in otroke
po jako znižani ceni.
„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

Lepa Miklavževa, božična
in novoletna darila
priporoča iz svoje velike zaloge 4318 3
A. ČEŠARK,
trafikaninja, trgovina igrač, pletenin in storjenega blaga.
Šelenburgove ulice števil. 1.

O. kr. avstrijske državne železnice.
Izveleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.
Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):
6-56 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žitniš, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-38 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
Obhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
8-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Vsled preselitve
prodam popolnoma urejeno
domačo lekarno
z zdravili vred.
Dr. Hubad Ivan
Toplice (Dolenjsko). 4384 2

Žrgovski pomočnik
mešano trgovino, dober in uren
prodajalec in
blagajničarka
se sprejmeta pri Ivanu Razberku
v Šmartnem pri Litiji. 4365-3
Ura z verižico
samo 2 K. 4467
Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šleska razpošiljevalnica: prekrasno pozlačeno, 86 ur idočo precizijsko uro na sidro, z lepo verižico za samo 2 K. 2. kakor tudi triletnim pisemnim jamstvom. — Po povzetju razpošilja **Prusko-šleska razpošiljevalnica**
A. Gelb, Krakov 43.
NB. Za neugajajoče denar nazaj.

Kolodvorska restavracija
4211 (Jos. Schrey.) 3
Vak petek
sveže morske ribe
grancevili kakor tudi dobro-
znani Ital. brodetto s polento.
Nastavil se je tudi dobroznani
colček od dr. Schmlermaula.

Resna ženitna ponudba.
Obrtnik, mojster na Hr-
vaškem Primorju, v kopa-
lišnem in zdraviliškem
kraju, star 28 let, bi se rad
oženil s pošteno, naobra-
ženo Slovenko, ki bi imela
2000 K gotovine. 4387 2
Le resne ponudbe, če
je mogoče s sliko, naj se
pošiljajo pod „Resnost“
na glavno pošto restante,
Rieka, Primorje, Hrvatsko.
Tajnost zjamčena.

Zahtevajte zastoj
in franko moj veliki bogato ilustrirani katalog
s preko 300 slikami vseh vrst nikljastih, sre-
brnih in zlatih ur, dalje vseh vrst solidne zlat-
nine in srebrnine, glasbil jeklenega in usnja-
tega blaga, kadilnih priprav itd po izvirnih
3705-5
tvojniških cenah
Nikljasta ura remonto-
arka K 3 50
Sistem Roskopf pat. „4“
Švicarska izvirna Ros-
kopf pat. „5“
Registr. Adler Ros-
kopf nikljasta remon-
toarka na sidro „7“
Goldinasta remontoar-
ka s kolesjem „Luna“
in dvojnimi posrovi „9“
Srebrna remout. s ko-
lesjem „Gloria“ odprto
Srebrna remontoarka
z dvojnimi okrovi „12 50“
Srebrna oklopna verižica z obročkom
na vzmet, 15 gr. teže „26“
Ruska tulska nikljasta remontoarka s kolesjem
„Luna“ K 10 50, ura s kukavico K 8 50, budil-
nica K 2 90, kuhinjska ura K 3 —, schwarz-
waldska ura K 2 50.
Za vsako uro 3 leta pisemnega jamstva. —
Zamena dovoljena sli denar nazaj.
Prva tvornica za ure **Ivan Konrad**, c. kr.
dvoraj dobavitelj, Most št. 667, Češko.

Velik mraz
lahko nastane, zato si začasa
oskrbite **toplo**
volneno obleko.
Vzorce izbornega blaga po-
šilja franko firma 4334-2
KAREL KOCIAN
tvornica za sukno
v Humpolci na Češkem.
V korist Ustř. M. Školske.

Podružnica v Spiljetu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu
Del. glavnica 2.000.000. Stritarjevo ulice števil. 2. Rezervni fond K 300.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Gospodinja
izobražena, katera ima veselje do
vzgoje otrok, dobra in varčna kuha-
rica, dobi stalno službo. Starost 40 do
50 let. Ponudbe s natančnimi podatki
pod „Vestna gospodinja“ na uprav-
ništvo „Slovenskega Naroda“. 4953-3

Kolodvorska restavracija
4211 (Jos. Schrey.) 3
Vak petek
sveže morske ribe
grancevili kakor tudi dobro-
znani Ital. brodetto s polento.
Nastavil se je tudi dobroznani
colček od dr. Schmlermaula.

Resna ženitna ponudba.
Obrtnik, mojster na Hr-
vaškem Primorju, v kopa-
lišnem in zdraviliškem
kraju, star 28 let, bi se rad
oženil s pošteno, naobra-
ženo Slovenko, ki bi imela
2000 K gotovine. 4387 2
Le resne ponudbe, če
je mogoče s sliko, naj se
pošiljajo pod „Resnost“
na glavno pošto restante,
Rieka, Primorje, Hrvatsko.
Tajnost zjamčena.

Zahtevajte zastoj
in franko moj veliki bogato ilustrirani katalog
s preko 300 slikami vseh vrst nikljastih, sre-
brnih in zlatih ur, dalje vseh vrst solidne zlat-
nine in srebrnine, glasbil jeklenega in usnja-
tega blaga, kadilnih priprav itd po izvirnih
3705-5
tvojniških cenah
Nikljasta ura remonto-
arka K 3 50
Sistem Roskopf pat. „4“
Švicarska izvirna Ros-
kopf pat. „5“
Registr. Adler Ros-
kopf nikljasta remon-
toarka na sidro „7“
Goldinasta remontoar-
ka s kolesjem „Luna“
in dvojnimi posrovi „9“
Srebrna remout. s ko-
lesjem „Gloria“ odprto
Srebrna remontoarka
z dvojnimi okrovi „12 50“
Srebrna oklopna verižica z obročkom
na vzmet, 15 gr. teže „26“
Ruska tulska nikljasta remontoarka s kolesjem
„Luna“ K 10 50, ura s kukavico K 8 50, budil-
nica K 2 90, kuhinjska ura K 3 —, schwarz-
waldska ura K 2 50.
Za vsako uro 3 leta pisemnega jamstva. —
Zamena dovoljena sli denar nazaj.
Prva tvornica za ure **Ivan Konrad**, c. kr.
dvoraj dobavitelj, Most št. 667, Češko.

Velik mraz
lahko nastane, zato si začasa
oskrbite **toplo**
volneno obleko.
Vzorce izbornega blaga po-
šilja franko firma 4334-2
KAREL KOCIAN
tvornica za sukno
v Humpolci na Češkem.
V korist Ustř. M. Školske.

Podružnica v Spiljetu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu
Del. glavnica 2.000.000. Stritarjevo ulice števil. 2. Rezervni fond K 300.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Razpis službe.
Podpisano županstvo razpisuje službo
občinskega sluge
z letno plačo 800 kron. Službo je nastopiti 1. januarja 1909.
Primerno opremljene prošnje je vlagati
do 15. decembra t. l.
Županstvo Cerknica
dne 1. decembra 1908. **Fr. Šerko**
župan.

Praktična darila za
Miklavža in Božič
priporočata
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice števil. 9.
4400-2

Razglas.
Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje
a) službo **asistenta** z letno plačo 1800 K, stanarino 500 K in s pravico do
petih četrtletnic po 300 K;
b) mesto **praktikanta** z letnim adjutom 1000 K.
Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili celo gimna-
zijo ali celo realko.
Pri oddaji službe hranilničnega asistenta imajo prednost prosilci, ki
dokažejo svojo izvežbanost v poslovanju bančnega ali sploh kakega denarnega
zavoda.
Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domo-
vinstvu, znanju jezikov, o zdravju in pravnosti je pri podpisnem ravnatelj-
stvu vlagati
najkasneje do 15. decembra 1908
Na pozneje vložene prošnje se ne bo oziralo.
V Ljubljani, dne 27. novembra 1908.
Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Od 25. novembra do 25. decembra
prodajam na svojih prostorih
v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu
Prima slanino
brez kože od prašičev iz lastnih pitališč
I. vrste kg kron 1'50
II. „ „ „ 1'30
Meso istih prašičev:
I. vrste kg kron 1'40
II. „ „ „ 1'20
Elia Predovič.

Za Miklavža in Božič.
Razni preostali izdelki
perila, prtov, prtičev in
švicarskega vezanja
se zaradi prevelike zaloge 4466-1
prodajajo prav ceno
pri **Anton Šarc, Sv. Petra cesta 8.**

Podružnica v Spiljetu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu
Del. glavnica 2.000.000. Stritarjevo ulice števil. 2. Rezervni fond K 300.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Veletrgovina z vinom Braća Lučić-Roki

3995 13 Vis (Dalmacija)

priloga gospodm trgovcem, da prej nego se oskrbe z vinom, ne pozabijo, obrniti se nanjo, ki je pripravljena tudi posredovati za nabavo našega

najglasovitejšega dalmatinskega vina
OPOLA in BELEGA.

Pozor, trgovci!

Edino na izvoru kupljenemu vinu je zjamčena naravnost.

Vzorci na zahtevo.

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče
3871 38 za gospode in dečke
kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.
Konfekcijska trgovina **A. Lukič.** Pred Škofijo št. 19.

Platno, šifon,

švicarsko vezenje.

Žepni robci

u veliki izbiri prav po ceni.

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Trgovski pomočnik

mlad, vešč mešane stroke, posebno dobro izurjen manufakturst, želi premeniti mesto takoj ali pozneje.
Kje, pove upravništvo "Slovenskega Naroda." 4449 2

Kontorist

lžbe primerne službe.
Ponudbe pod "št. 35" na uprav. "Slov. Naroda." 4296 - 3

Pozor! Pozor!

50 000 parov čevljev!
4 pari čevljev samo 6 K 50. Zaradi ustavljenja plačila več velikih tvornic, sem pooblaščen večjo množino čevljev daleč pod izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para moških, 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoširano, z močno zbitimi podplati, veleelegantni, naj-novejša oblika. Velikost po števil. Vsi 4 pari po povzetju 6 K 50 h. 4415
— Ch. Jungwirth —
zaloga blaga, Krakov 18, poštni predal 29.
Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Najlepši in najcenejši
novoletni
reklamni
KOLENDARJI
z akusnim tiskom firme
se dobe pri
Ivanu Bonaču
v Ljubljani.
Vzorci dopošli em na željo brezplačno na ogled. 4320 4
Oddajajo se po skrajni ceni tudi sami bloki!

Pozor!

Nauk o zdravilih navaja, da se mora zdravemu človeškemu telesu s hrano, bolnemu, malokrvnemu pa v obliki zdravil vsak dan dovajati okoli 5 centigramov železa, da ostane zdrav.
Tri jedilne žlice = 45 g (vsakdanja poraba)
železnatega vina
lekarnarja
G. Piccolija v Ljubljani,
c. in kr. dvornega dobavitelja
obsega 5 cttg železa.
Vina China Serravallo z železom (po analizi gosp. prof. doktorja Friseniusa v Wiesbadenu) bi pa nasprotno morali použiti odrasli cel liter, otroci pa pol litra vsak dan, da bi dovedli organizmu enako množino.
Polilitska steklenica Piccolijevega železnatega vina stane 2 kroni, poštni zavojček s tremi steklenicami ter s prosto zavojnino in poštnino 6 K 60 h.
Naročila izvršuje po povzetju lekarnar **G. Piccoli v Ljubljani, na Dunajski cesti.** 4 52 - 3

Igrače za Miklavža
in lepa darila za Božič

prodaja po solidnih cenah
Vaso Belzličič, Ljubljana.

Oklic.

V zapuščino dne 2. septembra t. l. umrlega **Viktorja pl. Wurzbacha** spadajoči zemljišči vl. št. 235 kat. obč. Litija in vl. št. 296 kat. obč. Hotič prodali se bodete potom

javne prostovoljne dražbe.

Izklonni ceni sta:
Za zemljišče vlož. št. 235 kat. obč. Litija 3100 K
296 Hotič 3300
Dražbeni pogoji se lahko upogledajo pri sodišču med navadnimi urami.
Narok za dražbo se določuje na

21. decembra 1908, ob 9. dop., na licu mesta.

Na zemljiščih zavarovanim upnikom ostanejo pridržane njih zastavne pravice.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji, odd. I.
dne 21. novembra 1908.

Svoji k svojim!

Darila za Miklavža

Velika zaloga Miklavžev in parkljev
4300 3 kakor tudi raznih
predmetov za okrašenje božičnih drevesc
finega domačega in tvorniškega izdelka.

Nsdalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih
najljepših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. —
V zalogi imam različnih desertnih in čokoladnih bombonov
ter postrezam tudi s finimi desertnimi vini in razn. likerji.

Finu turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže medene, orehove in rozin. potice, šartelj,
pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

V kavarni

se dobiva vsaki čas
črna in fina bela kava ter izboren čaj itd.

Jak. Zalaznik

sliščičarna, kavarna in pekarija.

Stari trg šte. 21.

Sv. Petra cesta št. 26.

Mestni trg šte. 6.

: Za Miklavža. :

Najcenejša in najprimer-
nejša darila so

albumi za razglednice

in

: poezijske knjige :

ki jih ima v veliki izbiri
po izredno nizkih cenah
na prodaj

Narodna knjigarna.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki,
čipke, vložki, svilnate vezene.
Jabotni, Pichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Posamenterija porte in vrvice, resice, krepice in
vrvice za tapetnike.
Krepi in flori za žalovanje.
Zlate in srebrne resice, čipke in vrvice.
Šerpe iz svile, čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlače, otroške perile in odeje za
vozilke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz
kavčuka.
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.
Gumbi in različne igle.
Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje
Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtovi venci.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.
Medrci in potrebščine za medrce.
Glave rokavice in rokavice za uniformiranje
pletene, letne in zimske rokavice.
Kopalne perile, dišave, mila in ustna voda.
Kričice za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače,
ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.
Prave Jägrove normalno perile, srajce
Tricot, jopice in hlače.
Mrežaste in potne, jopice, srajce, čepice in
pasovi za šport.
Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete.
Za loyce: telovniki, nogovice, rokavice in dokolenice.
Ogrevalci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.
Nahrbtniki, ovratniki, robci
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice,
torbice in drugi domači narodni izdelki itd. itd.